

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA

Szczegółowe warunki i sposób oceniania przedmiotowego uczniów z języka polskiego

II etap edukacyjny, oddział VI

Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Waplewie

I. Ogólne warunki i sposób oceniania

1. Szkoła ma spójne zasady oceniania osiągnięć uczniów.
2. Uczeń w trakcie nauki w szkole otrzymuje oceny bieżące, klasyfikacyjne śródroczne i roczne oraz końcowe.
3. Ocenianie ma charakter ciągły, a stopnie wystawiane są systematycznie, zgodnie ze szczegółowymi warunkami i sposobem oceniania wewnątrzszkolnego uczniów określonymi w statucie szkoły.
4. Ocenianie osiągnięć edukacyjnych ucznia polega na rozpoznawaniu przez nauczycieli poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności.
5. Ocenianie bieżące z zajęć edukacyjnych ma na celu monitorowanie pracy ucznia oraz przekazywanie uczniowi informacji o jego osiągnięciach edukacyjnych pomagających w uczeniu się, poprzez wskazanie, co uczeń robi dobrze, co i jak wymaga poprawy oraz jak powinien dalej się uczyć.
6. Nauczyciel jest obowiązany indywidualizować pracę z uczniem na zajęciach edukacyjnych odpowiednio do potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia.

II. Sprawdzanie i ocenianie osiągnięć edukacyjnych ucznia

1. Osiągnięcia ucznia sprawdzane są za pomocą metod oraz narzędzi skonstruowanych z zachowaniem obiektywizmu, trafności i rzetelności.
2. Ustala się metody oraz narzędzia sprawdzania i oceniania określone w poniższej tabeli:

L.p.	METODY	NARZĘDZIA
1)	sprawdzanie ustne:	a) pogadanka sprawdzająca, b) odpytywanie, c) prezentacje uczniowskie.
2)	sprawdzanie pisemne:	a) praca klasowa, b) diagnozy przedmiotowe/sprawdziany okresowe, c) sprawdziany, d) kartkówki, e) dłuższe wypowiedzi pisemne.
3)	projekty i badania uczniowskie:	a) projekty zespołowe, c) obserwacje, d) portfolio ucznia.

3. Sprawdzanie pisemne obejmujące treści nauczania z ostatniego działu lub kilku jednostek lekcyjnych przeprowadza się według następujących zasad:
 - 1) o planowanej pracy klasowej nauczyciel informuje uczniów co najmniej na tydzień przed jej przeprowadzeniem wpisując temat do dziennika lekcyjnego;
 - 2) przed zapowiedzianą pracą klasową, nauczyciel ma obowiązek przeprowadzić lekcję powtórzeniową oraz przekazać informacje o wymaganiach;
 - 3) zapowiedziany przez nauczyciela sprawdzian pisemny (10 – 20 min.) może obejmować treść z trzech ostatnich lekcji;
 - 4) nauczyciel ma obowiązek wpisać termin sprawdzianu do dziennika lekcyjnego (nie krócej niż trzy dni przed terminem pisania);
 - 5) kartkówki sprawdzające wiedzę z ostatniej lekcji mogą być przeprowadzane bez zapowiedzenia na wszystkich zajęciach.
4. Uczeń ma prawo do jednokrotnej poprawy oceny z pracy klasowej. Ocena z poprawy pracy klasowej wpisywana jest do dziennika, jeżeli jest wyższa od oceny poprawianej.
5. Czas, w jakim ocena powinna być poprawiona, ustalony będzie przez nauczyciela przedmiotu, nie może on być jednak dłuższy niż dwa tygodnie od otrzymania oceny.
6. Formy poprawy oceny:

- 1) ustna;
 - 2) pisemna;
 - 3) praktyczne wykonanie pracy.
7. Jeżeli uczeń nie pisał pracy klasowej z powodu nieobecności:
- 1) tylko w tym dniu – zalicza tę pracę klasową na najbliższej lekcji, na której jest obecny;
 - 2) krótszej niż tydzień – zalicza tę pracę klasową w ciągu tygodnia od powrotu do szkoły;
 - 3) dłuższej niż tydzień – zalicza tę pracę klasową w ciągu dwóch tygodni od powrotu do szkoły;
 - 4) spowodowanej długotrwałą chorobą lub sytuacją losową – zalicza tę pracę klasową w terminie ustalonym z nauczycielem;
 - 5) i nie umówił się na jej zaliczenie w wyżej wymienionych terminach, zalicza tę pracę klasową na pierwszej lekcji, na której jest obecny po ich upłynięciu.
8. Uczeń może poprawiać ocenę z pracy klasowej lub zaliczyć pracę klasową, na której nie był obecny, tylko na tym przedmiocie, którego ocena/nieobecność dotyczy lub po ukończeniu zajęć lekcyjnych.
9. Uczeń uzupełnienia materiał z zajęć edukacyjnych w przypadku nieobecności:
- 1) jednodniowej – na następną lekcję z danych zajęć edukacyjnych;
 - 2) krótszej niż tydzień – w ciągu tygodnia od powrotu do szkoły;
 - 3) dłuższej niż tydzień – w ciągu dwóch tygodni od powrotu do szkoły;
 - 4) spowodowanej długotrwałą chorobą lub sytuacją losową – w terminie ustalonym z nauczycielem.
10. Uczeń ma prawo na początku zajęć, zgłosić nieprzygotowanie do lekcji dwa razy w ciągu półrocza. Za nieprzygotowanie do lekcji rozumie się:
- 1) brak pracy domowej - oznaczenie w dzienniku „bz”;
 - 2) brak uczniowskiego wyposażenia (np. zeszytu, przyborów, stroju) - oznaczenie w dzienniku „npw”;
 - 3) nieopanowanie wiadomości i umiejętności z poprzedniej lekcji – oznaczenie w dzienniku „np”.
11. W przypadku:
- 1) pkt. 10 ppkt. 1-2, nieprzygotowanie, w sytuacjach powtarzających się, zależnych od ucznia, a uniemożliwiających prowadzenie procesu nauczania – uczenia się wpływa na obniżenie oceny zachowania;
 - 2) pkt. 10 ppkt. 3, uczeń za każde kolejne nieprzygotowanie otrzymuje ocenę niedostateczną.
12. Począwszy od klasy IV szkoły podstawowej oceny bieżące oraz śródroczne i roczne oceny klasyfikacyjne z zajęć edukacyjnych, ustala się w stopniach według następującej skali:
- 1) Stopień celujący 6;
 - 2) Stopień bardzo dobry 5;

- 3) Stopień dobry 4;
- 4) Stopień dostateczny 3;
- 5) Stopień dopuszczający 2;
- 6) Stopień niedostateczny 1;

z zastrzeżeniem § 51 statutu szkoły.

13. Począwszy od klasy IV szkoły podstawowej ustala się następujące przedziały procentowe dla poszczególnych stopni z prac pisemnych:

- 1) 95% - 100% - stopień celujący;
- 2) 94% - 85% - stopień bardzo dobry;
- 3) 84% - 69% - stopień dobry;
- 4) 68% - 49% - stopień dostateczny;
- 5) 48% - 34% - stopień dopuszczający;
- 6) 33% - 0% - stopień niedostateczny.

14. Dostosowanie przedziałów procentowych dla poszczególnych stopni z prac pisemnych w przypadku ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego:

- 1) 95% - 100% - stopień celujący;
- 2) 94% - 80% - stopień bardzo dobry;
- 3) 79% - 66% - stopień dobry;
- 4) 65% - 46% - stopień dostateczny;
- 5) 45% - 23% - stopień dopuszczający;
- 6) 22% - 0% - stopień niedostateczny.

15. Wymagania edukacyjne z języka polskiego:

1) **stopień celujący** otrzymuje uczeń, który:

- a) opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone w wymaganiach edukacyjnych wynikających z podstawy programowej z języka polskiego,
- b) samodzielnie i twórczo rozwija problemy,
- c) czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować i interpretować je w sposób pogłębiony i wnikliwy, posługując się terminologią z podstawy programowej,
- d) posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem oraz poprawnym językiem w mowie i w piśmie,
- e) tworzy wypowiedzi pisemne, zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, poprawne pod względem kompozycji, spójności

wypowiedzi, językowym, ortograficznym
i interpunkcyjnym

- f) odznacza się samodzielnością i dojrzałością sądów,
- g) współpracuje w zespole, często odgrywając rolę lidera,
- h) wykorzystuje wiedzę, umiejętności i zdolności twórcze (kreatywność) przy odbiorze i analizie tekstów oraz tworzeniu wypowiedzi;

2) stopień bardzo dobry otrzymuje uczeń, który:

- a) bardzo dobrze opanował wiadomości i umiejętności określone w wymaganiach edukacyjnych wynikających z podstawy programowej z języka polskiego,
- b) samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o różnym stopniu trudności,
- c) czyta ze zrozumieniem teksty kultury, potrafi analizować je samodzielnie, podejmuje próby interpretacji,
- d) posługuje się bogatym słownictwem i poprawnym językiem w mowie i w piśmie,
- e) aktywnie uczestniczy w lekcjach,
- f) tworzy wypowiedzi pisemne, zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, w większości poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym;

3) stopień dobry otrzymuje uczeń, który:

- a) w dużym zakresie opanował wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej z języka polskiego,
- b) w większości opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- c) samodzielnie rozwiązuje zadania o średnim stopniu trudności, a z pomocą nauczyciela – trudne,
- d) czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, samodzielnie odnajduje w nich informacje,
- e) w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia nieliczne błędy językowe, ortograficzne i stylistyczne,
- f) bierze czynny udział w lekcji;

4) stopień dostateczny otrzymuje uczeń, który:

- a) częściowo opanował wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej z języka polskiego,
- b) samodzielnie wykonuje tylko zadania łatwe; trudniejsze problemy i ćwiczenia rozwiązuje przy pomocy nauczyciela,
- c) odnajduje w tekście informacje podane wprost, rozumie dosłowne znaczenie większości wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego,
- d) w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia błędy językowe, ortograficzne i stylistyczne; wypowiedzi cechuje ubogie słownictwo,
- e) wypowiada się krótko, ale wypowiedź jest na ogół uporządkowana,

- f) niekiedy popełnia rażące błędy językowe zakłócające komunikację,
- g) wykazuje chęć do pracy, stara się wykonywać polecenia nauczyciela;

5) stopień dopuszczający otrzymuje uczeń, który:

- a) w niewielkim stopniu opanował wiadomości i umiejętności w podstawie programowej z języka polskiego,
- b) większość zadań, nawet bardzo łatwych, wykonuje jedynie przy pomocy nauczyciela,
- c) czyta niezbyt płynnie, niewłaściwie akcentuje wyrazy, nie stosuje odpowiedniej intonacji,
- d) ma problemy z czytaniem tekstów kultury, ale podejmuje próby ich odbioru,
- e) nie potrafi samodzielnie analizować i interpretować tekstów,
- f) w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia rażące błędy utrudniające komunikację, ma ubogie słownictwo i trudności z formułowaniem nawet prostych zdań,
- g) pracuje niesystematycznie, wymaga stałej zachęty do pracy;

6) stopień niedostateczny otrzymuje uczeń, który:

- a) nie opanował wiadomości i umiejętności określonych w podstawie programowej z języka polskiego,
- b) ma kłopoty z techniką czytania,
- c) nie odnajduje w tekście informacji podanych wprost, nie rozumie dosłownego znaczenia wielu wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego,
- d) nie wykonuje zadań ani poleceń nauczyciela,
- e) nie angażuje się w pracę grupy.

16. Przy ustalaniu śródrocznej i rocznej oceny klasyfikacyjnej nauczyciel bierze pod uwagę:

1) oceny uzyskane za:

- a) prace klasowe,
- b) sprawdziany,
- c) sprawdziany okresowe (w I i w II półroczu),
- d) odpowiedzi ustne,
- e) kartkówki,
- f) prace na lekcji,
- g) prace domowe,
- h) przygotowanie do lekcji.

2) oceny uwzględniające specyfikę języka polskiego:

- a) czytanie ze zrozumieniem,

- b) dyktando,
- c) recytacje utworu literackiego,
- d) krzyżówka, plakat, ilustracja, makieta, referat, komiks, scenka dramatowa, fotografia, projekt.

III. Informowanie o poziomie i postępach w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności.

1. Nauczyciele na początku każdego roku szkolnego informują uczniów oraz ich rodziców/opiekunów prawnych o:
 - 1) wymaganiach edukacyjnych niezbędnych do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z obowiązkowych dodatkowych zajęć edukacyjnych, wynikających z realizowanego przez siebie programu nauczania;
 - 2) sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów określonych w pkt. 1;
 - 3) warunkach i trybie uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych.
2. Oceny są jawne dla ucznia i jego rodziców.
3. Nauczyciele sprawdzone i ocenione prace pisemne udostępniają uczniom w terminie nie dłuższym niż 14 dni od ich przeprowadzenia.
4. Sprawdzone i ocenione prace uczniów przekazuje się do wglądu uczniom, w czasie zajęć edukacyjnych, na których nauczyciel omawia je z odwołaniem do zakresu treści, które obejmowała praca, ze wskazaniem pozytywnych rozwiązań oraz trudności, na które napotkali uczniowie oraz udzieleniu wskazówek w jaki sposób poprawić swoją pracę i w jaki sposób należy dalej się uczyć, aby pokonać trudności.
5. Dla ucznia nieobecnego na zajęciach edukacyjnych, w czasie którym nauczyciel udostępniał sprawdzone i ocenione prace wszystkim obecnym uczniom w danej klasie, obowiązkiem nauczyciela jest udostępnienie uczniowi sprawdzonej i ocenionej pracy pisemnej w czasie najbliższych zajęć edukacyjnych, na których uczeń będzie obecny i krótkie jej omówienie z uczniem.
6. Uzyskane przez ucznia oceny wpisywane są do dziennika lekcyjnego.
7. Sprawdzone i ocenione pisemne prace ucznia udostępniane są jego rodzicom przez nauczycieli poszczególnych przedmiotów na zasadach określonych w Statucie.
8. Na prośbę ucznia lub jego rodziców nauczyciel powinien uzasadnić ustaloną ocenę.
9. Uzasadnienie to powinno nastąpić w formie indywidualnego spotkania w terminie najkrótszym po wniesieniu prośby.
10. Uzasadniając ocenę, nauczyciel ma obowiązek:
 - 1) przekazać uczniowi informację o tym, co zrobił dobrze, co wymaga poprawienia lub dodatkowej pracy ze strony ucznia;
 - 2) wskazać uczniowi, jak powinien się dalej uczyć.
11. Na miesiąc przed rocznym klasyfikacyjnym posiedzeniem rady pedagogicznej nauczyciel zobowiązany jest poinformować ucznia i jego rodziców/opiekunów prawnych o przewidywanych dla niego rocznych ocenach klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych,

za pośrednictwem dziennika elektronicznego.

12. Jeżeli uczeń lub jego rodzice nie zgadzają się z przewidywaną roczną oceną klasyfikacyjną, z którą zostali zapoznani, a uczeń chciałby uzyskać wyższą ocenę niż przewidywana, możliwe jest złożenie wniosku o sprawdzenie wiedzy i umiejętności ucznia na zasadach określonych w § 64 statutu szkoły.

IV. Szczegółowe wymagania edukacyjne na poszczególne oceny z języka polskiego w oddziale VI.

Zagadnienia	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
		Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą oraz:
Kształcenie literackie i kulturowe: wiersz	<ul style="list-style-type: none"> • odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie • referuje treść wiersza • określa rodzaj literacki • wskazuje podmiot liryczny i adresata lirycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje najważniejsze konteksty • wskazuje środki stylistyczne • wypowiada się na temat podmiotu lirycznego i adresata lirycznego • określa nastrój utworu • wymienia etapy, na które można podzielić <i>Koncert Wojskiego</i> • omawia sytuację liryczną 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciąga wnioski • określa własne stanowisko • określa problematykę utworu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • określa znaczenia dosłowne i przenośne w wierszu • charakteryzuje język fragmentu • omawia funkcję środków stylistycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie interpretuje wymagany materiał • właściwie argumentuje • uogólnia, podsumowuje i porównuje • wyraża własny sąd na temat wiersza • interpretuje znaczenie puenty utworu • interpretuje wiersz • wymienia cechy wpływające na melodyjność fragmentu 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje bogate konteksty • formułuje i rozwiązuje problemy badawcze • podejmuje dyskusję na temat poruszony w utworze (sytuacja ludzi starych, zagrożenia, jakie dla relacji międzyludzkich niesie ze sobą rozwój technologii, wartości nadających życiu sens itp.) • omawia inne teksty kultury prezentujące przedstawiony problem
Kształcenie literackie	• wypowiada się na	• wskazuje	• wskazuje i omawia	• wyraża własny sąd	• omawia kontekst

i kulturowe: <i>Bajki Ignacego Krasickiego</i>	temat Ignacego Krasickiego <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: <i>bajka, morał, epika, uosobienie</i> • relacjonuje treść bajek 	uosobienia w bajkach i określa ich funkcję <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w utworach cechy gatunkowe 	morał w bajkach <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje wartości o których mowa w utworach 	o postaciach i zdarzeniach <ul style="list-style-type: none"> • odnosi problematykę bajek do własnych doświadczeń 	historyczny twórczości Ignacego Krasickiego
Kształcenie literackie i kulturowe: Aleksander Fredro - bajki	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: <i>bajka, morał, uosobienie</i> • relacjonuje treść bajki 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje uosobienie w bajce i określa jego funkcję • wymienia cechy bajki • podaje różnice pomiędzy bajką a baśnią 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje i omawia morał w bajce • wymienia wartości, o których mowa w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi problematykę bajki do własnych doświadczeń 	<ul style="list-style-type: none"> • uczestniczy w dyskusji na temat problemu zaprezentowanego w bajce • redaguje bajkę
Kształcenie literackie i kulturowe: proza	<ul style="list-style-type: none"> • odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie • relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje najważniejsze konteksty • wskazuje funkcję rodzaju narracji • określa tematykę fragmentu • omawia specyfikę miejsca akcji • charakteryzuje bohaterów fragmentu • nazywa uczucia, których doświadczają bohaterowie 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciąga wnioski • określa własne stanowisko • określa problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń, porównuje 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie interpretuje wymagany materiał • właściwie argumentuje • uogólnia, podsumowuje i porównuje • wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów • interpretuje 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje bogate konteksty • formułuje i rozwiązuje problemy badawcze • przedstawia informacje na temat jednej z religii wymienionych we fragmencie • podejmuje dyskusję na tematy poruszane w tekstach: tolerancji (np. religijnej) i wyobcowania, stereotypowego

			<ul style="list-style-type: none"> • omawia funkcję specyficznego języka, którym posługuje się narrator • wyjaśnia sformułowania metaforyczne użyte w tekście • wskazuje elementy fantastyczne i realistyczne, określa ich funkcję w utworze • wskazuje elementy komizmu 	<p>metaforyczne wypowiedzi bohaterów</p> <ul style="list-style-type: none"> • określa temat i główną myśl tekstu 	<p>postrzegania innych ludzi, sposobu traktowania osób z niepełnosprawnością, przyczyn wykluczania niektórych osób, priorytetów, którymi kieruje się człowiek, zwłaszcza w sytuacji zagrożenia itp.</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia wybrany stereotyp, przygotowuje prezentację • przedstawia wybraną powieść detektywistyczną • redaguje opowiadanie z wątkiem detektywistycznym
<p>Kształcenie literackie i kulturowe: <i>lektury obowiązkowe i wybrane lektury uzupełniające</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść lektury • ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje wątek główny i wątki poboczne • rozróżnia elementy realistyczne i fantastyczne w utworze • określa tematykę utworu • nazywa wrażenia, 	<ul style="list-style-type: none"> • określa problematykę utworu • charakteryzuje bohaterów • nazywa uczucia, których doświadczają bohaterowie 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • określa doświadczenia bohaterów i porównuje je z własnymi 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje wartości w utworze i określa wartości ważne dla bohaterów • wypowiada się na temat działań podejmowanych przez bohaterów, ocenia je • podejmuje dyskusję na temat tekstu

		które wzbudza w nim czytany tekst			
Kształcenie literackie i kulturowe: Biblia	<ul style="list-style-type: none"> • porządkuje informacje zaprezentowane w tekście • wyjaśnia pojęcia: <i>Biblia, Księga Rodzaju</i> • relacjonuje treść fragmentu • wyjaśnia pojęcia: <i>raj, Eden, związek frazeologiczny</i> • wymienia motywy biblijne obecne w kulturze • relacjonuje treść przypowieści • wyjaśnia pojęcia: <i>przypowieść, talent</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia relacje pomiędzy Bogiem a człowiekiem we fragmencie • odnosi opis Anny Kamieńskiej do pierwowzoru biblijnego • omawia pochodzenie wskazanych motywów biblijnych • wymienia związki frazeologiczne pochodzące z Biblii • wskazuje w tekście cechy gatunkowe • omawia sposób, w jaki fragmenty tekstu odnoszą się do Biblii 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat sposobu przedstawienia Boga • wyjaśnia funkcję powtórzeń w tekście • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • omawia sposób przedstawienia Boga w wierszu i fragmencie • wyjaśnia znaczenie oraz pochodzenie związków frazeologicznych pochodzących z Biblii • wyjaśnia metaforyczne znaczenie przypowieści • wskazuje wartości zaprezentowane w przypowieści • formułuje przesłanie przypowieści 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje znaczenie wyrażeń niedosłownych • odnajduje motywy biblijne w tekstach kultury • odnosi wydarzenie opisane we fragmencie do własnych doświadczeń • wyraża własny sąd o tekście • odnosi sposób przedstawienia Adama i Ewy do stereotypów dotyczących płci 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje sposób ukazania stworzenia świata w Biblii i w mitologii • przygotowuje prezentację na temat wybranego motywu biblijnego • uczestniczy w dyskusji na temat przyczyn dla których Jezus z Nazaretu posługiwał się przypowieściami oraz na tematy poruszane w przypowieściach
Kształcenie literackie	• relacjonuje treść	• charakteryzuje	• określa	• wyraża własny sąd	• uczestniczy w

i kulturowe: mity	mitu <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: <i>mit, mitologia</i> 	bohaterów fragmentu <ul style="list-style-type: none"> • określa tematykę mitu • wskazuje cechy mitu w podanym fragmencie 	problematykę mitu <ul style="list-style-type: none"> • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim tekst 	o postaciach i zdarzeniach	dyskusji na temat postępowania bohaterów <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia wybrany tekst kultury zawierający odwołania do mitologii • wypowiada się na temat najważniejszych bogów greckich
Kształcenie literackie i kulturowe: formy wypowiedzi - charakterystyka	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje różnice pomiędzy charakterystyką a opisem postaci 	<ul style="list-style-type: none"> • odnajduje w tekście przykłady ilustrujące wskazane cechy charakteru • przygotowuje materiały do napisania charakterystyki 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy plan charakterystyki wskazanego bohatera literackiego 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy charakterystykę wskazanego bohatera literackiego • stosuje zasady budowania akapitów 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy charakterystykę wybranego bohatera zgodnie z zasadami tej formy wypowiedzi, posługując się piękną, poprawną polszczyzną
Kształcenie literackie i kulturowe: formy wypowiedzi - opis przeżyć wewnętrznych, sytuacji i dzieła sztuki	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy opisu przeżyć wewnętrznych • wyjaśnia pojęcia: <i>opis sytuacji, opis przeżyć wewnętrznych, opis dzieła sztuki</i> • wymienia elementy składające się na opis sytuacji, opis przeżyć wewnętrznych i opis dzieła sztuki 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje materiały do opisu przeżyć wewnętrznych • omawia sytuacje przedstawione na ilustracjach • opisuje emocje postaci, przedstawionych na ilustracjach 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje plan opisu przeżyć wewnętrznych • redaguje opis sytuacji na podstawie podanego planu • opisuje uczucia i stany wewnętrzne bohaterów podanej sytuacji • odnajduje w dowolnych źródłach symboliczne 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje pełny, spójny i poprawny opis przeżyć wewnętrznych • stosuje zasady budowania akapitów • redaguje dobrze zorganizowany, jasny i zrozumiały opis sytuacji • tworzy pogłębiony opis przeżyć wewnętrznych, 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy opis zgodnie z zasadami tej formy wypowiedzi, posługując się piękną, poprawną polszczyzną

			znaczenia wskazanych elementów, występujących na obrazach	trafnie nazywając uczucia oraz stany psychiczne, posługując się bogatym słownictwem • przy opisie dzieła sztuki wnikliwie przedstawia elementy charakterystyczne, w sposób kompetentny omawia cechy arcyzmu, ocenia i interpretuje dzieło sztuki, ujawniając wrażliwość	
Nauka o języku: odmienne części mowy	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje i wskazuje odmienne części mowy • wyjaśnia pojęcie: <i>bezokolicznik</i> • wskazuje zaimki • podaje zasady używania dłuższych i krótszych form zaimków 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych • wymienia kategorie gramatyczne poszczególnych części mowy • uzupełnia zdania właściwymi formami czasowników • wskazuje formy dokonane w tekście • wskazuje zdania, w których podmiot nie jest wykonawcą 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje formę wskazanej części mowy • tworzy czasowniki dokonane od niedokonanych • wskazuje czasowniki nieprzechodnie • tworzy formy osobowe do podanych bezokoliczników • zapisuje bezokoliczniki od 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje właściwe formy odmiennych części mowy w kontekście • stosuje czasowniki dokonane i niedokonane w odpowiednim kontekście • wymienia sytuacje, w których używa się strony biernej i wyjaśnia dlaczego • używa trudnych form czasowników w 	<ul style="list-style-type: none"> • swobodnie i bezbłędnie posługuje się wiedzą gramatyczną w praktyce

		<p>czynności</p> <ul style="list-style-type: none"> • przekształca czasowniki ze strony czynnej na bierną i z biernej na czynną • wskazuje różnice w wymowie i pisowni podanych bezokoliczników • wyjaśnia zasady pisowni końcówek bezokoliczników • używa zaimków w odpowiednim kontekście • zastępuje różne wyrazy zaimkami 	<p>podanych form osobowych</p> <ul style="list-style-type: none"> • tworzy odpowiednie formy zaimków • wskazuje jakie części mowy zastępują podane zaimki 	<p>dłuższym tekście</p> <ul style="list-style-type: none"> • używa dłuższych i krótszych form zaimków w odpowiednich kontekstach 	
<p>Kształcenie literackie i kulturowe: telewizja, film</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia profesje związane z telewizją • wymienia programy telewizyjne 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje zadania osób zaangażowanych przy tworzeniu programów telewizyjnych • podaje przykłady programów telewizyjnych i klasyfikuje je do właściwych kategorii 	<ul style="list-style-type: none"> • nazywa cechy, którymi powinni się charakteryzować przedstawiciele poszczególnych profesji • wymienia cechy programów telewizyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia specyfikę telewizji jako medium • redaguje tekst informacyjny • redaguje scenariusz filmowy na podstawie podanego tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje reklamę • redaguje oryginalny scenariusz filmowy na podstawie własnego pomysłu
<p>Kształcenie literackie i kulturowe: artykuł</p>	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść artykułu 	<ul style="list-style-type: none"> • określa temat i główną myśl tekstu • wymienia cechy artykułu prasowego 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje cechy artykułu prasowego we fragmencie • określa główną 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia informacje o faktach od opinii • wyraża własny sąd o temacie artykułu 	<ul style="list-style-type: none"> • uczestniczy w dyskusji na tematy aktualne poruszane w artykule, np. sposobu

			<p>myśl tekstu</p> <ul style="list-style-type: none"> • odróżnia wskazane informacje o faktach od opinii • wskazuje i nazywa wartości opisane w artykule 		<p>traktowania zwierząt przez ludzi, różnic w odbiorze rzeczywistości, wpływu cywilizacji na człowieka i świat</p>
<p>Kształcenie literackie i kulturowe: formy wypowiedzi - opis obrazu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje obraz • określa miejsce, w którym znajdują się przedstawione postacie • nazywa barwy użyte przez malarza 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia kompozycję obrazu • charakteryzuje postacie przedstawione na obrazie • wypowiada się na temat sposobu przedstawienia postaci 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia funkcję tła • wskazuje problem przedstawiony na obrazie • nazywa wrażenia oraz skojarzenia, jakie wzbudza w nim obraz 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje fakt umieszczenia na obrazie znaczących elementów • formułuje problem przedstawiony na obrazie • wyraża własny sąd o obrazie • interpretuje funkcję barw • interpretuje tytuł obrazu 	<ul style="list-style-type: none"> • uczestniczy w dyskusji na temat problemu przedstawionego na obrazie • porównuje obraz z innymi tekstami kultury podejmującymi podobną problematykę • uczestniczy w dyskusji na temat sztuki w przestrzeni publicznej
<p>Samokształcenie, korzystanie ze słowników</p>	<ul style="list-style-type: none"> • odnajduje żądane hasło w słowniku terminów literackich • odnajduje hasło w słowniku poprawnej polszczyzny • wymienia sposoby zapisywania wyrazów obcego pochodzenia • wyjaśnia pojęcia: 	<ul style="list-style-type: none"> • przy redagowaniu tekstów korzysta ze słownika terminów literackich • wyszukuje w słowniku potrzebne informacje • uzupełnia podany tekst odpowiednią formą wyrazu obcego 	<ul style="list-style-type: none"> • określa swoistość definicji słownikowych • wykorzystuje słownik poprawnej polszczyzny przy tworzeniu tekstów • uzupełnia podany tekst właściwie zapisanymi słowami 	<ul style="list-style-type: none"> • krytycznie ocenia pozyskane informacje • przygotowuje wyjaśnienia, które pomagają zrozumieć przyczynę danej formy zapisu • stosuje oryginalną oraz spolszczoną wersję zapisu 	<ul style="list-style-type: none"> • swobodnie korzysta z różnych źródeł informacji

	<i>wyrazy neutralne, wyrazy nacechowane emocjonalnie, zdrobnienia, zgrubienia</i>		obcego pochodzenia	wyrazów obcych	
Kształcenie literackie i kulturowe: formy wypowiedzi - wypowiedź o charakterze argumentacyjnym	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: <i>dyskusja, teza, hipoteza, argument, przykład</i> • podaje różnice pomiędzy tezą a hipotezą, argumentem a przykładem 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje tezę bądź hipotezę do podanego problemu • formułuje tezę do podanych argumentów • wyjaśnia różnice pomiędzy argumentami odwołującymi się do faktów i logiki a argumentami emocjonalnymi • wskazuje w podanym tekście argumenty oraz przykłady 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje argumentację do podanej tezy • wskazuje w podanym tekście argumenty odwołujące się do faktów i logiki oraz argumenty emocjonalne 	<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia argumenty odnoszące się do faktów i logiki oraz odwołujące się do emocji • aktywnie uczestniczy w dyskusji • tworzy argumentację potwierdzającą podaną tezę oraz zaprzeczającą jej 	<ul style="list-style-type: none"> • aktywnie uczestniczy w dyskusji, w sposób przemyślany i logiczny posługując się właściwymi argumentami • tworzy krótkie wypowiedzi o charakterze argumentacyjnym na zadany temat
Nauka o języku: nieodmienne części mowy	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia nieodmienne części mowy • wyjaśnia pojęcia: <i>wykrzyknik i partykuła</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy nieodmiennych części mowy • odróżnia nieodmienne części mowy od odmiennych • wymienia cechy nieodmiennych części 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy przysłówki od podanych przymiotników • rozpoznaje nieodmienne części mowy w tekście • wskazuje w tekście partykuły i wykrzykniki 	<ul style="list-style-type: none"> • używa przysłówków w tekście • posługuje się przymkami i spójnikami w tekście • używa partykuł i wykrzykników w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • swobodnie i bezbłędnie posługuje się wiedzą gramatyczną w praktyce

		<p>mowy: wykrzyknika i partykuły</p> <ul style="list-style-type: none"> • odróżnia nieodmienne części mowy od odmiennych 			
<p>Nauka o języku: ortografia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje zasady pisowni zakończeń <i>-dztwo, -dzki</i> oraz <i>-ctwo, -cki</i> • relacjonuje zasady łącznej i rozdzielnej pisowni partykuły <i>nie</i> • wymienia zasady pisowni <i>ó</i> i <i>u</i>, <i>rz</i> i <i>ż</i> oraz <i>ch</i> i <i>h</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny zapisu podanych wyrazów • odnajduje w tekście błędne zapisy <i>nie</i> z różnymi częściami mowy • uzupełnia podane słowa odpowiednimi literami 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje właściwe formy wyrazów • uzasadnia pisownię <i>nie</i> z różnymi częściami mowy w podanych przykładach • podaje wyrazy pokrewne uzasadniające pisownię • poprawnie zapisuje podane słowa 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy poprawne przymiotniki od podanych rzeczowników • stosuje zasady poprawnej pisowni <i>nie</i> z różnymi częściami mowy we własnym tekście • tworzy tekst, w którym stosuje poprawną pisownię wyrazów z <i>ó</i>, <i>u</i>, <i>rz</i>, <i>ż</i>, <i>ch</i>, <i>h</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • swobodnie i bezbłędnie posługuje się stosuje wiedzę w praktyce
<p>Nauka o języku: interpunkcja</p>	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje zasady używania dwukropka • wymienia zasady stosowania interpunkcji w dialogach • wymienia zasady pisowni wielką i małą literą • wymienia zasady pisowni <i>ą</i>, <i>ę</i> oraz <i>om</i>, 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w tekście, gdzie należy postawić dwukropk • wskazuje miejsca, w których należy postawić myślnik • zapisuje prawnie podane wyrazy • uzupełnia wypowiedź podanymi czasownikami w 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia użycie dwukropka w podanych przykładach • rozpoznaje, jakich znaków brakuje w podanym tekście • uzasadnia pisownię podanych słów • wyjaśnia przyczyny zapisu podanych 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje dwukropek we własnych tekstach • tworzy dialog stosując zasady interpunkcyjne • tworzy tekst, w którym stosuje pisownię wyrazów wielką i małą literą • tworzy tekst z użyciem poprawnych 	<ul style="list-style-type: none"> • swobodnie i bezbłędnie posługuje się stosuje wiedzę w praktyce

	<p><i>on, em, en</i></p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia zasady stosowania przecinka w zdaniu pojedynczym relacjonuje zasady używania nawiasu wyjaśnia, do czego służy średnik w wypowiedziach 	<p>odpowiednich formach</p> <ul style="list-style-type: none"> w zdaniu wskazuje miejsca, w których powinien być przecinek wyjaśnia, dlaczego w podanym tekście zastosowano nawiasy wyjaśnia, w jakim celu został użyty średnik we wskazanym tekście 	<p>wyrazów</p> <ul style="list-style-type: none"> koryguje zdania pojedyncze pod kątem interpunkcji uzupełnia podany tekst o nawiasy uzupełnia podany tekst średnikami 	<p>form</p> <ul style="list-style-type: none"> tworzy teksty poprawnie stosując przecinki redaguje tekst z użyciem nawiasów układa tekst z zastosowaniem średników 	
Kształcenie literackie i kulturowe: muzea	<ul style="list-style-type: none"> wymienia rodzaje muzeów 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje specyfikę poszczególnych muzeów 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia znane sobie muzea i przypisuje je do podanych kategorii 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje wybrane muzeum 	<ul style="list-style-type: none"> przygotowuje prezentację o różnych rodzajach muzeów
Sztuka posługiwania się językiem: perswazja, opinia, poprawność językowa	<ul style="list-style-type: none"> wylicza rodzaje perswazji definiuje perswazję wymienia cechy języka potocznego wymienia elementy składające się na etykietę językową 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje poszczególne rodzaje perswazji wyjaśnia, w jakich sytuacjach używa się oficjalnej a w jakich – nieoficjalnej odmiany języka 	<ul style="list-style-type: none"> przyporządkowuje sposób wyrażania oczekiwań do sytuacji oraz osoby wskazuje różnice pomiędzy językiem mówionym a językiem pisany 	<ul style="list-style-type: none"> formułuje różne sposoby wyrażania oczekiwań posługuje się różnymi odmianami języka stosownie do sytuacji 	<ul style="list-style-type: none"> formułuje wypowiedź perswazyjną na zadany temat, prezentuje różne sposoby wyrażania oczekiwań
Kształcenie literackie i kulturowe: muzyka	<ul style="list-style-type: none"> wymienia profesje związane z muzyką 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje zadania osób zaangażowanych przy tworzeniu muzyki 	<ul style="list-style-type: none"> nazywa cechy, którymi powinni się charakteryzować przedstawiciele poszczególnych 	<ul style="list-style-type: none"> omawia specyfikę muzyki jako dziedziny sztuki 	<ul style="list-style-type: none"> przygotowuje prezentację na temat wybranego nurtu muzyki

			profesji		
Kształcenie literackie i kulturowe: formy wypowiedzi - opowiadanie twórcze na podstawie baśni, legendy, mitu, przypowieści	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje wypowiedź twórczą • wymienia elementy urozmaicające wypowiedź twórczą • definiuje opowiadanie twórcze na podstawie baśni czy legendy • zdefiniuje opowiadanie twórcze na podstawie mitu czy przypowieści 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje dialog urozmaicający akcję podanego tekstu • proponuje alternatywne zakończenie wybranej legendy lub baśni • proponuje alternatywne zakończenie wybranego mitu lub przypowieści 	<ul style="list-style-type: none"> • wzbogaca podany tekst o elementy urozmaicające • tworzy plan wydarzeń opowiadania twórczego • redaguje plan wydarzeń opowiadania twórczego 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje wypowiedź twórczą zawierającą elementy urozmaicające • tworzy opowiadanie twórcze na podstawie baśni czy legendy • redaguje opowiadanie twórcze na podstawie mitu czy przypowieści 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy opowiadanie zgodnie z zasadami tej formy wypowiedzi, posługując się piękną, poprawną polszczyzną
Nauka o języku: wypowiedzenie a zdanie	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia podział wypowiedzeń • wymienia rodzaje związków wyrazowych • wymienia części zdania 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje typy wypowiedzeń w tekstach • przekształca równoważniki zdań w zdania • definiuje rodzaje związków wyrazowych • charakteryzuje poszczególne części zdania 	<ul style="list-style-type: none"> • łączy wypowiedzenia tak, aby powstały zdania złożone • w zdaniu wskazuje wyrazy, które tworzą związki wyrazowe • wskazuje wyrazy poza związkami w zdaniu • wskazuje w podanych zdaniach poszczególne części 	<ul style="list-style-type: none"> • zdania pojedyncze nierozwinięte przekształca w zdanie pojedyncze rozwinięte • klasyfikuje związki wyrazowe • przekształca zdania tak, aby zastosuje inny rodzaj podmiotu 	<ul style="list-style-type: none"> • swobodnie i bezbłędnie posługuje się wiedzą gramatyczną w praktyce
Nauka o języku: zdanie złożone	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje zdanie złożone • wymienia cechy 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje zdania złożone współrzędnie • rozpoznaje zdania 	<ul style="list-style-type: none"> • nazywa rodzaje zdań złożonych • tworzy i zapisuje 	<ul style="list-style-type: none"> • wykonuje wykresy zdań 	<ul style="list-style-type: none"> • swobodnie i bezbłędnie posługuje się wiedzą gramatyczną w

	<p>zdań złożonych współrzędnie i zdań złożonych podrzędnie</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy różnych typów zdań współrzędnych 	<p>złożone współrzędnie</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje poszczególne typy zdań złożonych współrzędnie 	<p>zdania złożone współrzędnie</p>		<p>praktyce</p>
<p>Kształcenie literackie i kulturowe: formy wypowiedzi - list oficjalny</p>	<ul style="list-style-type: none"> definiuje list oficjalny 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia części, z których składa się list oficjalny wybiera argumenty adekwatne do określonego listu oficjalnego 	<ul style="list-style-type: none"> przekształca podaną wiadomość w list oficjalny koryguje podany przykład listu oficjalnego 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje list oficjalny 	<ul style="list-style-type: none"> pisze list zgodnie z zasadami tej formy wypowiedzi, posługując się dobrze dobranymi argumentami oraz poprawną polszczyzną
<p>Nauka o języku: fonetyka</p>	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia głoski od liter dzieli głoski na samogłoski i spółgłoski wymienia cechy głosek dźwięcznych i bezdźwięcznych wymienia cechy głosek ustnych i nosowych wymienia sytuacje, kiedy akcentujemy wyrazy na trzecią i na czwartą sylabę od końca 	<ul style="list-style-type: none"> definiuje głoski, sylaby i litery wskazuje głoski dźwięczne i bezdźwięczne w podanych wyrazach wskazuje głoski ustne i nosowe w podanych wyrazach identyfikować akcent paroksytoniczny jako dominujący w języku polskim 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia spółgłoski miękkie od twardych odróżnia głoski dźwięczne od bezdźwięcznych oraz ustne od nosowych wskazuje akcent w podanych wyrazach 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje słowa, w których litera <i>i</i> oznacza tylko miękkość głoski, w których – tworzy sylabę wskazuje głoski dźwięczne i bezdźwięczne, ustne i nosowe w tekście czyta podany tekst poprawnie akcentując wszystkie wyrazy 	<ul style="list-style-type: none"> swobodnie i bezbłędnie posługuje się wiedzą gramatyczną w praktyce